

పదీ తరగతి సాంఘికశాస్త్రం

ప్రజలు - నివాస ప్రాంతాలు, వలసలు

1. ప్రజలు గ్రామాల నుంచి పట్టణాలకు ఆధికంగా వలస వెళ్లడం వల్ల వారికి ఏమే సమస్యలు వస్తాయని మీరు అనుకుంటున్నారు? (స.ఆం.ప్ర.ప్ర. 4 మార్కులు)

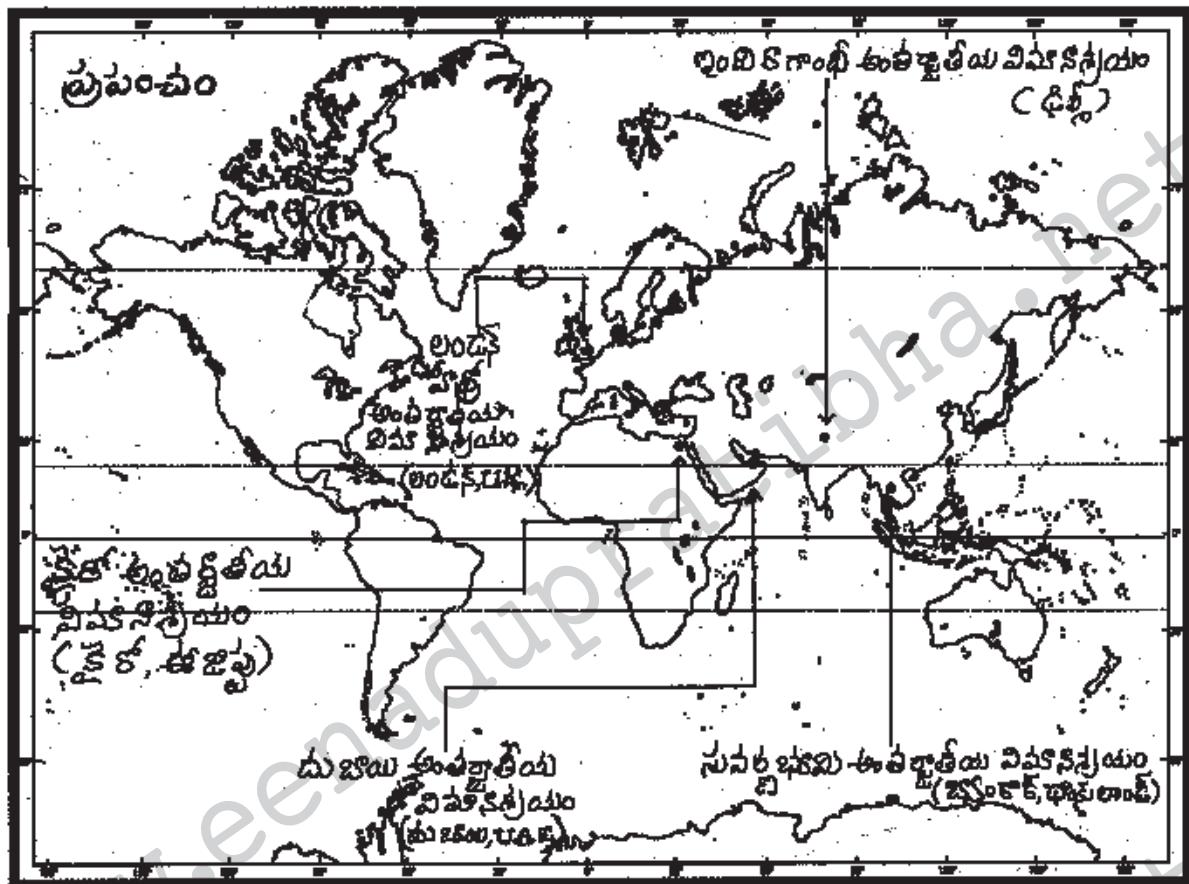
జి: గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో తగినన్ని ఉపాధి అవకాశాలు లేకపోవడం, ఉపాధిలో తగినంత ఆదాయం రాకపోవడం వల్ల అక్కడి ప్రజలు ప్రధానంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి పట్టణ ప్రాంతాలకు వలస వెళుతున్నారు. ఇలా జరగడం వల్ల కింది సమస్యలు తలెత్తుతాయని నేను అనుకుంటున్నాను.

- ★ అందరికీ ఆశించిన ఉద్యోగాలు లభించకపోవచ్చు
- ★ మెరుగైన ఆదాయం ఉండకపోవచ్చు
- ★ చాలా మంది కూలీలుగా పని చేయాల్సి వస్తుంది.
- ★ పట్టణాల్లో మనం గమనించినట్లయితే గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి వలస వచ్చినవారు రిక్షా కార్బూకులుగా, భవన నిర్మాణ కూలీలుగా, పెయింటర్లుగా, మరమ్మతులు చేసేవాళ్ళగా పనిచేస్తూ చాలీ చాలని జీతాలతో బతుకుతున్నారు.
- ★ ఇలాంటి వాళ్ళకు ‘వ్యవస్థీకృత రంగం’లో పని దొరకడం కష్టం.
- ★ గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉన్న తమ ఇతర కుటుంబ సభ్యులకు సరిపడా డబ్బు పంపలేక, పట్టణంలో బతకడానికి తమకు వచ్చిన ఆదాయం చాలక, వలస వచ్చినవారు ఇబ్బంది వడుతూ ఉంటారు.
- ★ వలస కుటుంబాల్లోని ఆధిక శాతం పిల్లలు మధ్యలోనే బడి మానేస్తారు.
- ★ చాలామంది వలస ప్రజలకు పట్టణాల్లోని మురికివాడల్లో తగినంత చోటు లేకపోవడం, తాగునీరు, పొరిపుద్ధ్యం లాంటి హాలిక సదుపాయాలు అందకపోవడం వల్ల వాళ్ల పరిస్థితి మరీ దారుణంగా ఉంటుంది.
- ★ మీరు తరచూ అనారోగ్యానికి గురవుతూ ఉంటారు.
- ★ వలస వెళ్లిన ప్రదేశంలో ఆ ప్రజలకు చౌకథరల దుకాణాల నుంచి సరుకులు దొరకవు.

2. ప్రపంచ పటంలో కింది విమానాశ్రయాలను ఆయా దేశాల్లో గుర్తించండి. (ప.నై)

1. ఇందిరాగాంధీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం (దిలీ)
2. సువర్షభామి అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం (బ్యాంక్, థాయ్లాండ్)
3. దుబాయ్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం (దుబాయ్, యూఎచ్)
4. కైరో అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం (కైరో, ఈజిప్ట్)
5. లండన్ హెఫ్ట్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం (లండన్, యూకె)

2:

3. విమానాశ్రయ నగరం అంటే ఏమిటి? దాని నిర్మాణ స్వరూపం ఏమిటి? (ఎ.అ. 2 మార్గులు)

జ: అనేక దేశాల్లో కొత్త రకమైన నివాస ప్రాంతాలు ఏర్పడుతున్నాయి.

- ★ ఇవి పెద్దపెద్ద విమానాశ్రయాల చుట్టూ ఏర్పడుతున్నాయి.
- ★ అందుకే వీటిని విమానాశ్రయ నగరాలు (ఏరోప్రోపోలిన్) అంటున్నారు.
- ★ విమానాశ్రయ నగరాల్లో విమానాశ్రయమే ఒక నగరంగా పనిచేస్తుంది
- ★ హోటళ్ళ, దుకాణాలు, వినోదం, ఆహారం, వ్యాపార సమావేశ సదుపాయాల లాంటివి అక్కడ కల్పిస్తారు.
- ★ ఇతర ప్రాంతాల నుంచి ప్రజలు విమానాల్లో వచ్చి తమకు అవసరమైన వాళ్ళతో అక్కడే వ్యవహారాలు పూర్తి చేసుకుని తిరిగి విమానాల్లో వెళ్లిపోతారు.
- ★ ట్రాఫిక్ సమస్యలు ఏమీ లేకండా నగరంలోని సదుపాయాలన్నింటిని వారు పొందుతారు.

4. అంతర్గత, అంతర్జాతీయ వలసల ప్రభావాల మధ్య పోలికలను, తేడాలను పేర్కొనండి.

(ఎ.అ. 2 మార్గులు)

జ: ప్రజలు ఉపాధి కోసం మన దేశంలోనే ఒక ప్రాంతం నుంచి వేరొక ప్రాంతానికి వలస వెళితే వాటిని ‘అంతర్గత వలసలు’ అంటారు. మన దేశం నుంచి ఇతర దేశాలకు వెళితే వాటిని ‘అంతర్జాతీయ వలసలు’ అంటారు.

పోలికలు: రెండింటిలోనూ తాత్కాలిక, శాశ్వత వలసలుంటాయి. సాధారణంగా ప్రజలు ఉపాధి, విద్య, వివాహం, ఎక్కువ ఆదాయం కోసం వలస వెళ్లు ఉంటారు. రెండింటిలో ఇదే పరిస్థితి ఉంటుంది.

★ తమ వృత్తి వైపుణ్యాలను ఇతర దేశాల్లో వ్యాపింప చేస్తారు.

తేడాలు:

అంతర్గత వలసలు: ఆర్థిక లాభం తక్కువ.

★ ఇవి ముఖ్యంగా జీవనోపాధి కోసం జరుగుతాయి.

★ సాంస్కృతిక మార్పునకు అవకాశాలు తక్కువ.

అంతర్జాతీయ వలసలు: ఆర్థిక లాభం ప్రధాన లక్ష్యంగా ఉంటుంది. ఏటిలోని వ్యక్తులు విదేశీ మారక ద్రవ్యాన్ని ఆర్థించి పెడతారు.

★ సాంస్కృతిక మార్పునకు అవకాశాలున్నాయి.

ఒక మార్కెట్లు

1. ‘నివస ప్రాంతం’ అని దేన్ని అంటారు? (వి.అ.)

జ: ఒక ప్రదేశంలో మన నివస స్థలాన్ని, మన జీవితాలను ఏర్పరచుకున్న పద్ధతినే నివస ప్రాంతం అంటారు.

2. ‘పంచదార పట్టి’గా పిలిచే జిల్లాలేవి? (వి.అ.)

జ: పశ్చిమ మహారాష్ట్రలోని ఏడు జిల్లాలెన నాసిక్, అహ్మద్నగర్, వుణె, సత్యారా, సాంగి, కొల్వాపూర్, పోలాపూర్ జిల్లాలను ‘పంచదార పట్టి’గా పిలుస్తారు.

3. డి.డి.ఎ. ను విశదీకరించండి. (వి.అ.)

జ: ఫిలీ అభివృద్ధి సంస్థ (Delhi Development Authority).

4. పట్టణాల్లో వలసల వల్ల పర్యావరణానికి కలిగే ముప్పు ఎమిటి? (స.ఆం.ప్ర.ప్ర. 1 మార్కు)

జ: వలసల వల్ల పట్టణాల్లో మురికి వాడలు పెరిగి పర్యావరణానికి ముప్పు ఏర్పడుతుంది.

5. యు.ఎ.జ.ని విస్తరించండి. (వి.అ. 1 మార్కు)

జ: యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్.

రచయిత: బోమ్మిది నారాయణరావు